

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

71. ÅRGANG

12. AUGUST 1959

A V I N N H O L D E T :
HVORFOR ER VI UBERØRT AV OLSØK? - AMBROSIANSK
SANG - BLIKK PÅ TIDEN - ET MODERNE MENNESKE
TALER MED SIN ENGEL - SKANDINAVISKE KATOLIKKER
PÅ BESØK I ENGLAND - DEN PAVELIGE UTSENDING TIL
NORDEN - «FOR VERDENS LIV» - STILLFERDIGE JUBILEER
- PAVEN VELSIGNER «BARNAS BØNNEBOK» - ÅRETS
JUNIORLEIR - UTLANDET

NR
15

NESTE NUMMÉR UTKOMMER 22. AUGUST 1959.

Velkommen til Sylling!

St. Hallvards kloster, Sylling

er åpent for weekend-, feriegjester og forsamlingsarrangementer. Man steller seg selv, og sengetøy og spisebestikk medtas. (Noen få lakener og putevar er til disposisjon, og utlånes mot en avgift kr. 1.00 pr. sett).

Nyinnredet kjøkken.

Pris: Voksne kr. 3.00 pr. døgn. Barn under 12 år i følge med foreldre eller foresatte kr. 1.00. For større arrangementer etter avtale.

Plassbestilling: Vaktmester Arne Lauritsen, St. Hallvards Kloster, Sylling. Tlf. 84 90 28 over Drammen. Helst etter kl. 18.

Særvtaler: Kjell Ruyter. Boks 48, Ljan. Tlf. 68 91 14 (e. kl. 17).

Adkomst med buss fra Oslo (ring Schøyen Bilcentraler) eller med tog til Lier og buss derfra til Enger stoppested.

SYLLINGKOMITEEN.

Dansk dame med fast stilling i Oslo, søker værelse hos katolsk familie. Helst møblert rum med adgang til toilet og evt. kjøkken.

Birte Christensen, p.t. Strandboulevard 107, København Ø.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josaphs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Lillestrøm
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Trondheim
Bispegården	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

R.I.P.

Vår kjære

Søster MARIA WILHELMINE
BAHNSCHULTE

døde, vel forberedt og styrket med Kirkens nådemidler, på Vor Frue Hospital, Oslo, den 18. juli og ble gravlagt den 21. juli.

Vi ber om forbønn for hennes sjel.

St. Josephsøstrene.

BØNNENS APOSTOLAT

AUGUST: Mere kjennskap til Kirkens sosiale lære — Bønn for prestekall i misjonslandene.

LITURGISK KALENDER

ONSDAG 12. AUGUST: Klara, jomfru. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Vigilien til Marias opptagelsesfest. Lørdag: Marias opptagelse i himmelen. Ep. Sirak, 24, 11—20. Ev. Luk. 10, 38—42.

SØNDAG 16. AUGUST, 13. s. etter Pinse: Joakim, Jomfruens far. Ep. Sirak, 38, 8—11. Ev. Matt. 1, 1—16. Mandag: Hyacint, bekj. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Johannes Eudes, bekj. Torsdag: Bernhard, abbed, kirkelærer. Fredag: Johanna Francisca de Chantal, enke. Lørdag: Marias rene hjerte.

SØNDAG 23. AUGUST, 14. s. etter Pinse. Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Matt. 6, 24—33.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680686	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svitbun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. teol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Hvorfor er vi uberørt av OLSOK?

Dagspressen hadde i år mer enn vi noen gang kan huske en lang rekke innlegg som var sterkt opptatt av Olsok-feiringens historiske betydning for vårt folk — innlegg fra både geistlig og leg. Skal vi i dette kanskje kunne se et tegn på en stigende forståelse av hva Olsok har å gi den norske folkesjel, religiøst og kulturelt?

Vi synes Martin Hegdals artikkel i Verdens Gang i forbindelse med Olavsdagen, 29. juli, gir et meget positivt svar, og vi gjengir den her i sin helhet.

*

I vår tid er Olavsdagen på ny blitt gjort til en «norsk nasjonal festdag som feires på mange kanter av landet» — står det i et leksikon. Ja, det holdes nok årlig Olsok-stevner i noen bygder, særlig i Trøndelag og på Vestlandet, på Hadelandsmuseet og Valdresmuseet og enkelte andre steder. Programmet er historiske opptog, musikk og lek, og annet festlig samvær. I enkelte kirker holdes det Olsok-messe. Disse tilstelninger har god, men ikke almen tilslutning, slik som en nasjonal festdag skulle ha, og i det hele tatt må en si at *de fleste nordmenn er uberørt av Olsok.*

Ja, enkelte vet ikke hva Olsok er, og noen spør kanskje om ikke dette er en gammel «katolsk» festdag. Sikkert synes mange det er underlig iallfall at dagen er *offisiell flaggdag*. Det er jo bare de (nålevende) kongeliges fødselsdager, de tre store kirkehøytider (jul, påske og pinse), nyttårsdag, samt 1. og 17. mai og 7. juni som ellers er flaggdager. Av våre mange kongers dødsdager er Olav Haraldssons den eneste vi minnes slik, ja — han er den eneste av våre konger som vi i det hele tatt ærer med flagging hvert år. En må da spørre: Hva enestående er det denne Olav har gjort? Hva består hans betydning i? Olsok, 29. juli, er hans dødsdag, det er hans *død* vi minnes. Og dermed kommer også det enestående ved ham fram: Det er hans død og nederlag på Stiklestad i 1030 som får *avgjørende betydning for vårt land* og gjør at han får de høyeste titler: Den Hellige og Norges evige konge. Det er først og fremst etter hans død nemlig, eller kanskje rettere: *ved* hans død at folk flest og særlig høvdingene og de store får se at til tross for sin hardhet og stridbarhet så ville Olav

det beste for sitt folk: Han kjempet mot høvdingvelde og fremmedmakt og for den nasjonale enhetsstat. Og dette gikk i ett med hans kamp for religionsskiftet. For småkongedømme og høvdingvelde — som var preget av særinteresser, urett og urettferdighet — hadde tilknytning til den gamle hedenske religion, mens *kristendommen var grunnlaget for Olavs store kongstanke om fellesskap og like rett for alle* — noe som sto i den rakeste motsetning til det hedenske norske aristokratiske stammesamfunn med dets ringe menneskeverdning. Derfor sier Snorre at opphavet til folkereisningen mot Olav var at de ikke tålte rettferd av ham, idet han refset også de store.

Olavs store mål tok til å bli klart for hans fiender like etter hans død. Og da forstår vi hvorledes innstillingen overfor ham kunne slå så fullstendig om og så brått. Visstnok var det visse ytre omstendigheter som *bidro* til det. Men det store ved Olavs mål måtte være uomtvistelig og hans sak måtte altså stå sterkt. For det var trønderne som lot Olavs biskop Grimkjell hente til hovedstaden Nidaros. Og deres mektige høvding Einar Tambarskjelve, Olavs motstander, som hadde fått danskekongen til å sende sin sønn Svein som konge her — han tok imot Grimkjell med glede, sier Snorre, og de to var enige i alt. De gikk så sammen til Svein for å få tillatelse til å grave opp Olavs lik. Og med danskekongens samtykke og hele almuens stadfestelse ble kong Olav erklært hellig, dvs. han fikk den mest ærefulle oppreisning og fullstendige anerkjennelse — året etter sin død.

Olavs tittel: Den Hellige har vi i vår tid vanskelig å bli fortrolig med, dessverre. Det kommer av at det vi gjerne legger i hellig (moralisk plettfri) er noe forskjellig fra ordets egentlige, opprinnelige mening (tilhørende eller viet til Gud), likesom det heller ikke faller sammen med den særegne betydning som en på Olavs tid og utover tillå ordet. Det som de med Olavs tittel ville uttrykke, var at han hadde viet sitt liv til Gud, for den kristne tro og moral (selv om denne nyomvendte røverhøvdingen til dels var lite preget av kristelig moral). Hans kongstanke var den kristne enhetsstat, der Guds lov rådde. Derfor var politikk og religion ett for ham. Han hadde etter norsk lov odelsrett til riket, og som tjener for den eneste sanne Gud var han Hans myndige stedfortreder. Han hadde Guds rett å verje, sier sagaen. Derav kom den sterke følelse av begått ugjerning og anger hos hans fiender etter Stiklestad. Og derav kom også den veldige aktelse for den døde konge og hans lover — de som var evig gyldige, likesom Olav nå fra Guds nærvær i himmelen var (er) virksom i folket. Dette er også uttrykt i hans andre og likeså enestående og veldige tittel: *Norges evige konge.*

Det er mye dunkelt over vår største konges saga. For det grodde opp en frodig krattskog av både kirkelig og folkelig tradisjon omkring hans minne. Men slikt blir ikke til omkring hvem som helst. Og det er med rette at Olav blir stående i folkets bevissthet som rikssamleren, kristendomsforkynneren og stifteren av landets rettsorden. Og han var «en levende kraft i folket på mangfoldig vis». (Prof. Steen.)

For oss blir Hellig Olav og Olsok mer et symbol — et samlende uttrykk for den største forandring som har skjedd i vårt folks tenkesett, moral og samfunnsliv — ved Olav og hans medhjelpere. Det at

Ambrosiansk sang -

en verdifull levning fra en viktig periode i kristendommens tidlige historie

Det er aldri lett å oppdage opprinnelsen til omskiftelser og nydannelser på kunstens og tenkningsområder. Når slike f. eks. ligger seksten hundre år bakover i tiden blir det faktisk skygger av skygene vi befatter oss med, — kjensgjerninger og legender blandes sammen, og vår mest akseptable fører blir *sannsynligheten*. Slik også når det gjelder utviklingen av Den ambrosianske sang. Vanskelighetene tårner seg opp. Likevel gis det tilstrekkelig kjent stoff om dette bemerkelsesverdige fremskritt innen musikken — som begynte så selsomt i en politisk sammenheng, — og nok til at vi kan stille begrunnede antagelser for en teori.

Våren 386 kom det til en krise i forbindelsene mellom Ambrosius, biskop av Milano, og keiserinne Justina. Justina, som var regent for sin mindreårige sønn som var blitt utnevnt til hersker av en klikk innen hæren, var arianer, og etter noen måneders press på Ambrosius for å få hans nybygde basilika overdratt til denne klikk eller sekt, utstedte hun en forordning om øyeblikkelig avskaffelse av dødsstraff.

Ambrosius var en sunn og alt annet enn skvetten prelat, så han lot seg ikke skremme. Han understreket i sitt svar at Kirken aldri kunne underkastes Staten i åndelige saker. Stillstanden varte ett år, og nådde klimaks i Den stille uke. Da han fikk vite at soldater hadde fått ordre om å okkupere basilikaen, marsjerte Ambrosius inn der før dem, forskanset seg og erklærte at han aktet å bli der. En merkelig dobbeltbeleiring begynte. Innenfor en sirkel av soldater som omringet basilikaen dannet det seg en indre sirkel med sivile omkring Ambrosius for å beskytte ham.

Etter flere ukers forløp opphørte beleiringen idet myndighetene var nødt til å innrømme nederlag for Staten. Ambrosius' seier innebar en stor politisk virkning: forbindelsene mellom Kirke og Stat trådte

Olavs kamp for den nye religion, for enhetsstat og den nye rettsorden blir anerkjent ved hans hellighetserklæring 3. august 1031 fører til at vårt folk blir med i det kristne Europas fellesskap, som ga oss så mange goder: Opplysning, omsorg for fattige, syke og gamle, sosiale reformer, litteratur, kunst, osv., kort sagt fører til *grunnleggelsen av det siviliserte norske statssamfunn*.

Og det er ikke bare i middelalderen (da Olsok var vår største fest) at Olav har betydd så mye, «han har spilt en enestående rolle i norsk historie i 900 år». (Prof. Steen.) Derfor bør vi feire Olsok, som er uttrykk for noe av langt større betydning for vårt folk til alle tider enn det vi fester og flagger for 7. juni og 17. mai.

inn i en ny fase, en fase som betydde meget for Europas sosiale struktur i århundrene etter. Biskopens ildprøve og triumf fikk også en dyp og uforutsett virkning på *kirkemusikkens historie*.

Under beleiringen var det litt av et problem å unngå at folkemengden i kirken ikke kjedet seg eller ble rastløs. Det synes som om Ambrosius på et visst tidspunkt mente at løsningen besto i gruppesang. Men han syntes at den tradisjonelle kirkesang ikke ville gagne hans formål. Den besto i at menigheten bare gjentok et monotont refreng mens salmene ble utført av en solist som gjerne utbroderte sin sang med vanskelige passasjer.

Ambrosius' mål var å øke menighetens deltagelse i sangen. Han snudde derfor om på det hele; i stedet for å oppheve refrengene ga han dem større plass og et nytt navn: *antifoner*.

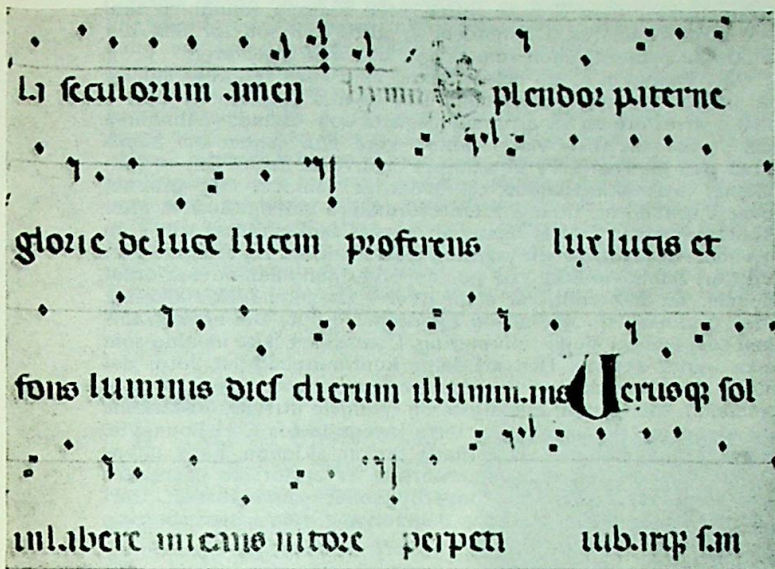
Hele menigheten skulle fremdeles synge antifonene, salmene skulle ikke lenger overlates til en solosanger. De skulle fremføres av hele forsamlingen delt i to kor — dype og høye stemmer, menn på den ene siden, kvinner og barn på den andre, altså på denne måten:

- a) antifon (eller refreng): *alle*,
- b) første vers av salmene: *menn*,
- c) refreng (antifon): *alle*,
- d) annet vers av salmene: *kvinner og barn*, osv.

Solistpartiene var blitt eliminert, så fra nå av hvilte sangen helt og holdent på menigheten. Og dette var hemmeligheten ved dens virkningsfullhet. Det synes som om ingen annen form for kirkesang hadde vakt en slik begeistring, og det fortelles om en ung mann at han brast i gråt da han første gang hørte den. Denne bevegede tilhører var St. Augustin, som på det tidspunkt ikke engang var kristen.

For å gjøre det mulig for forsamlingen å synge teksten til Davids salmer, måtte Ambrosius komponere høyst enkle toner til dem. Den såkalte «jubilus», en kunstferdig forsiring som hittil var blitt brukt til å forskjønne melodiene, ble nå sløyfet. I stedet ble hele setningen sunget på én tone med en liten bøyning på slutt-ordet. Noe enklere kan man ikke tenke seg. Allikevel ble disse salmetonene til St. Ambrosius, som den dag idag kan høres i den milanesiske ritus, vekselvis med de langt mer utarbeidede antifoner, bemerkelsesverdig virkningsfulle.

De mest karakteristiske trekk ved den ambrosianske sang er disse: Den har en utpreget forkjærlighet for korte intervaller, slik at melodilinjen ofte formes av nærliggende toner. Den står helt fritt i forholdet til kirketoneartene. Ambrosiansk sang anvender dominantene på en måte som er sjelden i gregoriansk sang, f. eks. bruken av dominanten G (eller D). Og især virker det som om tonen H (eller E) aldri er blitt tiltrukket av C (eller F'), slik som i senere gregoriansk sang. Den ambrosianske sang forsøker aldri å skape effekt, så noe mindre romantisk er det

Fragment av et ambrosiansk partitur.

vanskelig å forestille seg. Den oppviser en forkjærlighet for lange melismer (tydeligvis inspirert av Bysants). Slike melismer, eller rekker av toner på hver stavelse, hadde tett plaserte intervaller, og i manuskriptene gikk de under navn av «melodiae» eller «tractus».

Et annet trekk ved ambrosiansk sang er dens strukturelle frihet som gir anledning til å anvende slike melismer selv i enkle passasjer av nesten syllabisk karakter. Endelig bruker denne kirkesangen noen få hovedkadenser (eller avslutninger) som den hyppig vender tilbake til. De anvendes stadig i varierte områder av den diatoniske skala.

Ambrosius' musikalske «oppdagelse» ble snart berømt i Europa, bruken av den spredte seg til hele Den latinske Kirke. Siden Diokletians tid var Roma ikke lenger hovedstaden i keiserriket, Milano — og Treviri — hadde overtatt den rollen, og nå ble Milano både det musikalske og politiske sentrum i Vesterledet.

I løpet av noen få år fikk de ambrosianske salmetonene alminnelig inngang i kirkelig sang. Kirken i Roma hadde straks gått god for den, endog i dag består bønnene i det romerske breviar for størsteparten av salmer med én antifon. (Men med unntagelse ved noen få anledninger, gjentas ikke lenger antifonen under selve salmen.)

Likevel var ikke Ambrosius tilfreds. Psalmodyen hadde vunnet i stil ved gjentagelsen av antifonen, men fremdeles manglet den den høytidelige, følelsesfulle karakter som den metriske poesi eier. Uheldigvis var metrisk komposisjon ensbetydende med etterligning av hedensk kunst; for det metriske system var ikke brukt av kristne diktere og salmeforfattere — de hadde alltid brukt den frie verseform for å følge eksemplet fra salmene.

St. Ambrosius følte at tiden var kommet til å bryte over tvert med disse vaner som skyldtes hebraiske musikkformer, for å gå over til det rytmiske gresk-romerske system, som, trodde han, var mer i pakt med latinsk lynne og natur. Han valgte derfor en grunnenhet som hadde vært lite benyttet

av hedenske forfattere, unngikk alle de konvensjonelle former for klassiske hentydninger (som endog *Dies Irae* bruker) og skapte strengt metriske hymner uten noen elementer fra hedendommen.

Dette skritt representerte et betydningsfullt vendepunkt på det kulturelle område, for det hjalp den kristne sivilisasjon over på fastere latinsk grunn.

Men selv om Ambrosius' hymner ble mer entusiastisk mottatt enn salmetonene og antifonene, forholdt Kirken i Roma seg reservert. Ikke det at de på noen måte ble bannlyst; de fikk bare ingen offisiell godkjenning og ble betraktet som ekstra-liturgiske komposisjoner. Kirken ventet i åtte hundre år før det ble trykt en «romersk» korallbok — i virkeligheten en antologi av forskjellige stedlige samlinger av kirkemusikk.

Imidlertid ble Europa oversvømmet av hymner, en flom som fortsatte i omkring tusen år, og som etterhvert avfødte en litt annen form: sekvensen. Nærmere tretti tusen av disse hymner er bevart til vår tid.

Ambrosiansk sang tok ikke slutt med St. Ambrosius. Han bare representerer starten. Etter hans død fortsatte Milano-skolen etter de linjer han hadde trukket opp. Men i det syvende århundre ble det et brudd i de musikalske og liturgiske tradisjoner i Milano, noe som hang sammen med en forandring i byens liv. Milano, som hadde vært en blomstrende hovedstad på Ambrosius' tid, ble på grunn av beliggenheten en av de byer som led mest under de nordiske barbarers innfall. Det verste var goternes og burgundernes plyndringer i 539, byen kom seg ikke opp igjen før halvannet århundre senere, og i den perioden måtte biskopene midlertidig flytte til Genova.

Denne skjebne ga dødsstøtet til Milanos innflytelse på liturgien i Vest. Dessuten hadde en ny og sterk form for liturgisk sang, den gregorianske, nådd sin modenhet. Over hele Europa hadde denne nye romerske form vunnet innpass.

De første som hilste den velkommen var frankerne. Både Pipin og Karl den store så i liturgien et middel til politisk enhet og påbød den romerske ritus med dens sang. Også i andre land kapitulerte man for den nye ritus — Spania og Portugal f. eks. ga avkall på sin ærverdige vestgotiske ritus. Men Milano forble standhaftig overfor Karl den stores liturgiske imperialisme, enda byen bare såvidt var kommet på fote igjen etter trengselstiden. Til slutt ble likevel den ambrosianske sang forskjøvet av den gregorianske.

Milano-skolens repertoar var, i likhet med andre lokale liturgiskolers, ganske begrenset. Ettersom byen våknet til liv igjen ble det behov for et større repertoar, og det var naturlig at den modnede gregorianske sangform skulle få øve sin innflytelse.

Antifonene er nok den mest verdifulle og interessante del av hele det ambrosianske repertoar. Selv der hvor de assimilerer elementer fra gregoriansk, er resultatet blitt mer en skapende sammensmeltning av stilarter enn en etterligning. De ambrosianske komponister tok ordene direkte fra de gregorianske, men melodiene ble oftere brukt bare som et grunnlag for originalkomposisjoner. Disse nye retninger var så lik den rene ambrosianske stil at kritikerne i lang tid anså den avledede sang for å være tidligere enn den originale ambrosianske.

BLIKK på TIDEN

IKKE SÅ ENKEL

■ Lagmann Carl Bonnevie har i 60 år, med forbløffende konsekvens, hevdet populær-liberale teologiske oppfatninger i norsk kulturdebatt. For ham er *dogmet* hovedfienden, — en avdogmatisert kristendom i pilleform er det kunstprodukt som han iherdig kjemper for. Det vil si at det i disse 60 år bare har kunnet bli stadig tynnere og tynnere omkring ham, eftersom den liberale teologi gikk all kjødets gang. Inntil han nå for-toner seg som den siste kjemper på en forlatt skanse, i den samlingen artikler han nylig har utgitt («Kirkens reformering. Innlegg gjennom 60 år.» Aschehoug 1959), — en amatør's bok som både teologiske og ikke-teologiske anmeldere har måttet karakterisere som ubehjelpelig uaktuell.

Det hindrer ellers ikke pastor Sverre Riisøen i å gå alvorlig og med aktelse inn på bokens grunnproblem, i en opplagt og velskrevet kronikk («Jeg har aldri forstått den enkle Jesus» — «Verdens Gang» 15. juli). Han — som selv er ikke så lite av en liberaler, om vi skal ta ham på ordet — finner ikke desto mindre Carl Bonneviens høyst personlige reduksjon av Kristus-skikkelsen ytterst suspekt:

«Han lar miljø og omstendigheter gå inn som museale ledd i historiens forunderlige raritetskabinett. Den *tidløse* Jesus var forkynter. Men også her er subtraksjonstabellen flittig i bruk. Det som ikke passer, strykes. Tilbake står denne bekjennelse: «Vi forstår jo ikke Gud, men Jesus forstår vi. Han var det enkle menneske. Han gikk ikke opp i seg selv. Han gikk opp i menneskenes liv.»

Det er her jeg må melde pass. Jeg har aldri forstått Jesus. Jeg har aldri kunnet fatte at han var et enkelt menneske. Han har i ett og alt mysteriets dimensjon over seg. Jo dypere denne erkjennelse går, jo mer tvinges vi til å ta et helt, et religiøst standpunkt. Vi står overfor et bundet valg: Tro eller fornektelse. At fornektelsen kan bli en Kristi etterfølger, er et logisk og saklig kompensasjonsbehov. Det forbilligede ved det han kaller Jesu moral er fullt tilstrekkelig som legal kristelighet. På sett og vis kan jeg bare beundre de mange idealister som kan

høste frukter uten å feste røtter. Men nettopp *sannheten* skal her stricte justeres. Kristendom er alltid religion før den blir etikk. En personalunion som skaper hva den innebærer.

Carl Bonnevie er en belest herre, men hans religiøse studier er preget av mild vilkårlighet. Det er min forbistrede plikt å måtte arrestere en så arrogant påstand som denne: «Sannheten om Jesus kan ikke være mindre verd enn sagnet om ham.» Men hva er hva? Hva er sannhet og hva er sagn? Det er problemer som skarpskodde og hederlige teologer har grunnet over i århundrer, uten å kunne formulere motsigelsesfrie eller kontante satser. Det er denne stringente tankeprosess som i og gjennom *dogmet* får sin intellektuelle identitet. En slik identitet vil Carl Bonnevie ikke vite noe av. Hver gang han nevner ordet dogme, ser han rødt, for å gli over i en dogmatisk fiksering, *uten grunnlag*, for godhet og kjærlighet. (...) Det er ikke kirken som trenger noen reformering. Den skifter ikke mening som man bytter skjorte. Den må følge kontinuitetslinjen, fordi det alltid fins et slektskap mellom evangelium og dogme. Denne *tradisjon*, som gir det allsidigste og fylldigste uttrykk for kirkens liv gjennom alle tider, er et terra incognita for Carl Bonnevie. Hans intensjoner er vakre, hans tanker skjønne, hans intensjonale tankeføring et sammensurium av aprioriske postulatler som tar kvelertak på den underbyggende sunne fornuft. Carl Bonnevie står under etikken dogmetvang, han setter sperring hvor virkeligheten fordrer spenning.»

Å NEIDA!

■ I et par artikler i «Farmand» nylig — som vi også tidligere har omtalt her i «Blikk på tiden» — tok forfatteren Sigurd Hoel «Menneskesynet i moderne litteratur» opp til behandling. Her ga han blant annet det betydelige katolske innslaget i samtidens diktning en noe nonchalant forklaring, ut fra den slappe vane-forestilling at katolisisme er noe man «havner» eller (enda oftere!) «søker sin tilflukt» i, når en er treit og gir opp kampen for et selvstendig livssyn.

Det er en forklaring som ihvertfall ikke forfatteren Niels Christian Brøgger akter å la stå uimotsagt. I et svar («Farmand» 4. juli), som på brøggersk vis er innoem altfor mange ting på én gang, skriver han blant annet:

«Det er rivende galt når Sigurd Hoel skriver om Sigrud Undset og François Mauriac: «På hver sin måte reddet de seg fra denne verdens ondskap og inn i kristendommen, inn i katolisismen.» Tvert om, de reddet seg *ikke*, men realiserte helt ut og med fullt personlig ansvar at verdens ondskap er en virkelighet, en forferdelig realitet, skapt av menneskene. Verden er ond, — det er ikke et påfunn av religiøse mennesker, men all historisk erfaring viser dette, og vi i vårt århundre har fått

Den ambrosianske sang var også utsatt for andre innflytelser enn den gregorianske. En av dem var den bysantinske, som kom til uttrykk i «melodiae». Noen av disse skrev seg fra franske sekvenser.

Formen «melodiae» ble til ved en sammensmeltning av kulturelle elementer fra Bysants og Nord-Europa. Vi vet at disse «melodiae» var fullstendige allerede før det 10. århundre, for de er nevnt i ambrosianske manuskripter fra den tid. Noen isolerte «melodier» viser seg også i de følgende århundrer, og til og med så sent som i det 15. århundre, til tross for den sterke tilbakegang av melismatisk sang i Europa for øvrig, kan vi konstatere at i ambrosianske antifoner ble «melodiene» lengre i stedet for kortere. Milano-tradisjonen var utholdende til det siste.

Denne konservative tendens kan delvis forklares ved at Milano på den tid levde så isolert. Som en utpreget lokal liturgi forble den urørt innenfor det samme miljø den var oppstått i. Ekspertene som først utforsket Milano-tradisjonen ble forbauset over dens alder. En middelaldersk forgjenger til vår tids forskere av liturgisk sang, den belgiske kannik Raoul da Rivo, har berettet om sin forundring. Rivo var noe av en antikvar og en samler av data om utdøende

tradisjoner. Han forteller om sin glede ved, i midten av det 14. århundre, å oppdage at i Milano var kirkesangen enda i overensstemmelse med de eldste tradisjoner, hvilket han tilskriver den strenge disiplin i korsangen der.

Alle liturgier har gitt oss dyrebare fragmenter av svundne tider. Men blant Vestens liturgier er det vel ingen som i høyere grad enn Milano-liturgien har klart å bevare sitt opprinnelige preg. Benediktineren Gregor Suñol, en av vår tids liturgiske forskere og en som har restaurert den ambrosianske sang, sier da også om denne kirkesang at den er «det ærverdige monument i Vestens liturgiske kunst».

*

For dem som måtte være interessert i å høre denne kirkemusikk, kan det opplyses at grammofon-selskapet «Vox Productions» for noen måneder siden har utgitt et album på tre plater med ambrosiansk sang, fremført av koret «Polifonia Ambrosiana» (Vox DL 343, 25 dollars). Albumet kan bestilles gjennom AUDIO SHOWCASE, 1329 Second Avenue, New York, N.Y., U.S.A.

oppleve denne ondskap på kroppen: to verdenskriger, nazisme, folkemord, kommunisme, undertrykkelse av nasjoner som engang var frie (Ungarn, Baltikum), meningsløse og ville rasekamper (Syd-Afrika, de amerikanske sydstater), — og så videre. Et religiøst menneske flykter ikke fra denne ondskaper, og prøver heller ikke å unnsnippe fra den, men møter den med åpent visir. Og han eller hun føler synds-erkjennelse, ut fra sin viden om at ondskaper ikke er noe isolert fenomen, noe utenfor-liggende, men at denne ondskap også bor i hans eller hennes eget sinn, og under visse omstendigheter kan aktiviseres. Det er klart at både Mauriac, Greene og Sartre begynner med «å tro på» helvete, fordi selve materien, det å leve, det å såre og utslette medskapninger, er helvete. Å godta dette som en kjensgjerning betyr ingen skuffelse, ingen livsflukt, men en nøktern bevissthet om at slik er det.»

SORT OG HVITT

Richard Wright er kanskje det ledende navn innen vårt slektsledds amerikanske negerlitteratur. Også her i Norge er hans dypt sannferdige, og derfor rystende og opprørende skildringer av dystre Harlem-skjebner velkjente og verdsatte. Mange kjenner og husker også Wright's verdige bidrag til verket «The God that failed» («Guden som sviktet»), der en rekke verdenskjente ex-kommunistere forklarer hvorfor de vendte Moskva ryggen. For Wright's vedkommende dreier det seg om en overbevisende påvisning av det velkjente faktum at nød og kommunisme svært ofte forholder seg til hverandre som årsak til virkning. Få er vel blitt kommunist på begripeligere premisser enn denne sympatiske negerkunstneren.

I Paris har den norske free-lance-journalisten Johannes Skancke Martens intervjuet Richard Wright («Morgenbladet» 30. juni) — en samtale om løst og fast, der blant annet den katolske kirke kommer på tapetet. Hva nå Wright ellers har avsverget, — noe av kommunismens gamle hat til vår Kirke synes han å ha beholdt. En kongress for farvede kunstnere i Roma, der bl. a. representanter for hans 20 millioner katolske rasefeller i Afrika spilte en viss rolle, vekker hans mishag:

«Kongressen var satt i scene av Den katolske kirke. Den kirken er jeg ikke begeistret for på grunn av dens syn på de sorte hedningene gjennom hundrer av år. Det var en feil av både afrikanerne og amerikanerne å reise til Roma, de fleste ble også skuffet. De var under press både fra katolsk og kommunistisk hold. Farvede representanter for kunst, litteratur og åndsliv må finne sine egne idealer siden de ble røvet for de gamle stammers kultur. Afrikanerne har fått nok av ferdige, importerte religioner. Forsøkene på «omvendelse» har spilt fallitt og kommer til å gjøre det igjen.»

Der er intet i Wright's vurdering av kristendommen som skiller den ut fra en europeisk agnostikers eller ateists holdning til den kristne tro. Og allikevel er der en forskjell.

I Afrika som i USA er det kristendommen som langsomt, men sikkert, ene og alene med åndsmakt har fjernet grunnlaget for slaveriet og den imperialistiske og økonomiske utbytting, ved å insistere på de farvedes menneskeverd og rasenes likestilling i Skaperens øyne. Dét er et kjernepunkt i hva Wright kaller Kirkens «syn på de sorte hedningene gjennom hundrer av år». Og det hører vel også med — hva ikke-kristne med større saklighet enn Richard Wright's ofte har understreket — at nettopp den katolske kirke både i Afrika og i USA har ført og fører idag en prinsippfast og modig kamp for negrenes like-

stilling — mot hvite fordommer både i og utenfor sine egne rekker.

Saken mellom sorte og hvite er med andre ord for alvorlig og for sammensatt til at den bør fremstilles i noe overforenklet sort og hvitt. Og kravet om rettferdighet gjelder såmen begge veier.

LOOK TO SWEDEN

I mangt og meget gir forholdene i det svenske «folkhemmet» oss norske et nyttig vink om hva vi etter all sannsynlighet har i vente — for her prøve-eksperimenteres den skandinaviske velferdsstatens allehånde konsekvenser fra 10 til 20 år før de trolig også blir aktuelle hos oss.

På bakgrunn av den konservative, tradisjonsrike styrke som man hos oss vanligvis tillegger den svenske, lutherske kirkeligheten, er det to små trekk — bortgjemte én-spalte-nyheter i sommermånedenes svenske presse — som fortjener adskillig oppmerksomhet og ettertanke også på denne siden av Kjølen.

Det ene er at den lutherske Gøteborgsbispen Bo Giertz — de bredkirkelige, gammeltroende lutheranernes førende skikkelse — under et «riksmøte for kyrklig samling kring Bibeln och Bekännelsen» i Linköping i juni, omtalte adskillelsen mellom stat og kirke som et nærmest uavvendelig og selvklaart faktum:

«Det konstanta trycket utifrån, från Kyrkans fiender, hör till den kämpande Kyrkans villkor. Största oron och smärtan orsakar splittringen bland alle de starka krafter som finns dolda inom svenska kyrkan. Om vi inte förmår hålla samman, kommer svenska kyrkan, om en mansålder, då *skilsmässan från Staten säkert är ett faktum*, att falla sönder i flera skilda samfund, till obotlig skada för vårt folk.»

Det andre trekket er at den største politiske studentforeningen i broderfolket — Sveriges Konservativa Studentförbund — den 29. juni i år offentliggjorde sitt idéprogram — «Den moderna konservatismen» — som blant sine klare målsetninger også går inn for adskillelsen av kirken og staten. Så «radikale» retningslinjer er her i Norge ennå forbeholdt AUF — under lett forståelige «hysj-hysj!» fra de «voksne» og regjeringsansvarlige A-folk. Men hvor lenge? Avviklingen av «kristenheten» og dens statskirkeordninger er en historisk uavvendelig prosess.

Også her i Norge gjør en visst på kristent hold klokt i å nedsette et arbeidsdyktig utvalg som i tide gjennomtenker og forbereder dette alternativ: En luthersk kirke som må stå på egne ben og hvile med hele sin tyngde på den troende minoritets kjærlighet og troskap — uten juridiske, økonomiske, pedagogiske eller psykologiske privilegier av noe slag.

Den slags improviserer man nemlig ikke. Og det er i hele den norske kristendommens fellesinteresse at ikke selvstendighetens krevende nødvendighet slår ned på statskirken som julaften på kjerringa.

Frater Candidus.

Unødige utgifter

Sir Thomas Moore beklede lenge embetet som en høyt ansett lordkansler hos den engelske konge, Henry VIII. På grunn av sin avvisende holdning i forholdet mellom Kirke og Stat ble han plutselig avsatt, fengslet og senere henrettet.

Mens han satt som fange i Tower lot Sir Thomas sitt hår og skjegg vokse vilt, slik at opppasseren til slutt sendte en friser til ham.

Den tidligere kansler sendte ham imidlertid bort med følgende bemerkning:

«Mitt hode er f. t. stridsobjekt mellom Hans Majestet og meg. Jeg vil derfor ikke foreløpig påta meg noen utgifter!»

ET MODERNE MENNESKE TALER MED SIN ENGEL

Av F. Eidens

Motiv fra den hl. Messe for en avdød. Presten løfter kalken, mens under står bønner om at sjelene må tas mot av englene og føres frem for Guds åsyn.

Jeg skulle gjerne vite om du finnes. Du behøver ikke straks å bli sint på meg på grunn av dette tvilende spørsmål, for hvordan kunne jeg vel være annet enn oppriktig overfor deg? Da jeg var barn fortalte man meg dessuten at du vet og ser alt. Dengang trodde jeg fullt og fast på deg, det var du som reddet meg fra å drukne da jeg gikk på hodet i regntønnen, og når jeg ville gjøre noe galt hørte jeg ganske tydelig din lave stemme.

Jeg vokste opp i en from familie, jeg hadde lært å be om din beskyttelse hver morgen og kveld, og det var et bilde av deg over våre senger som jeg ble svært glad i: en vakker skikkelse med lyse, skinnende vinger, to barn på en smal sti med en avgrunn nedenfor, og som om ikke det var nok, rullet en slange seg ved føttene til de intetanende barn. Ofte så jeg på det bildet, grepet av både henrykkelse og gru. Senere syntes jeg det var sentimentalt og tåpelig, hvordan kunne det noensinne ha virket oppbyggende!

En dag tok jeg det ned av veggen og bar det på loftet. Jeg var litt lei for at min mor ble bedrøvet over det, jeg hengte et fotografi av en engel fra Reims på den tomme plassen; men hun var en enkel sjel, hun brydde seg ikke om det kunstnerisk utsøkte. Hun ante bare hva jeg selv ikke visste: at jeg ikke lenger trodde på deg.

For nå begynte jeg å «sverme» for engler, det er noe ganske annet. Det lå likesom i tiden, engler var kommet på mote... Den gotiske engel eller barokkengelen var en stilfull innretning, navnene forekom i teaterstykker, filmer og slagere. Fra kirkene vandret du ut i butikkvindue, en konfeksjonert juleengel. Slike smakløsheter avviste jeg, derimot verdsatte jeg deg hos Rilke, i de gamle mesteres malerier, katedralenes skulpturer — og dermed merket jeg slett ikke at din virkelighet bleknet for meg.

Forestillingen om at du skulle befinne deg i mylderet i byen, på kinoene, i varemagasinene, på stasjonene og flyplassene ved siden av enhver av oss, forekom meg absurd. Hvor i den moderne, hemmelighetsløse verden skulle det være plass for en engel? Du må nok tilgi meg at også blant de troende er det få som har en levende forbindelse med deg, også for dem synes du å være trådt tilbake til et område hvor det bare råder en slags naiv og enfoldig fromhet.

Kanskje var det på den tid da kardinal Newman levde ikke noe lettere å tro på deg, jeg har misunt ham at han så deg overalt. Men forvirret av hans syn leste jeg og fant: Atter og atter er du gått god for i Skriften. Det står bl. a. 90. salme: «Han bød sine engler at de skulle beskytte deg.... De bærer deg på hendene...»

Begriper du hvor vanskelig det er å fatte: Du, den rene ånd, til alle tider foran Guds ansikt, du er beordret å vokte mine skritt!

Og så taler Kristus om deg, han som du har bebudet, tjent og styrket. Han taler om barnas engler — skulle de ikke trenge dere mer når de er blitt voksne?

Jeg ville gjerne vite hvordan du ser ut. Sikkert ikke som de bildene vi gjør av deg. Sannsynligvis ville jeg ikke utholde ditt blikk, for alltid er ditt første ord til menneskene: «Frykt ikke!» Så må du altså være av den herlighet som forskrekker helt inn til marginen, en avglans av Guds herlighet, du må være ren og leve helt for hans skyld.

Jeg skulle gjerne vite om jeg ville kunne kjenne deg igjen på den annen side av dødens terskel. Fromme kunstnere i tidligere tider har forsøkt å fremstille det, på slike bilder tar dere om oss, fører, bærer oss til Gud. Hvor trøstefullt det måtte være å komme frem for ham i ly av dine vinger. «Se, her bringer jeg ham til Deg,» ville du si. «Jeg mistet ham ikke, heller ikke når han ikke kjente meg.»

Så lær meg å kjenne deg, alt her på jorden. Jeg har vandret nok i gatene, drevet rastløs omkring fra avskjed til avskjed og følt ensomheten som ingen venn, ingen elskende kan dele med oss. Men du, når vi gjenoppdager deg, midt i mennesketummelen, i strømmen av trette, tomme og griske ansikter; når vi igjen kan høre deg gjennom maskinens larm, i den sterile tomheten i et rom — kunne ikke du være den fortrolige, den vi søker så intenst?

Jeg skulle gjerne vite om det er mulig å komme deg på nært hold, du som er en ånd. Fortell, hvordan forholdt det seg med den som så og hørte deg? Jomfruen, hyrdene, de hellige? Var det noe slikt som nysgjerrighet eller sensasjon, var det en «sjette sans», fremragende

Skandinaviske katolikker på besøk i England

STUDIEKONFERANSE 3.—6. JULI.

England og de skandinaviske land står hverandre på mange måter meget nær, sa kardinal Godfrey, erkebiskopen av Westminster, ved den mottagelsen han ga fredag den 3. juli i sitt hjem i London for de skandinaviske delegerte, invitert til England av The National Lay Apostolate Group for England and Wales. (Det engelske katolske legmannsforbund.)

— Kardinalen minnet om Nicolaus Brekespears historiske innsats for Kirken i de skandinaviske land, han som senere ble pave Adrian IV og er den eneste engelskmann som har sittet på Petri stol. — Besøket var ikke bare stimulerende for skandinavene, sa kardinalen videre, men også for England, i og med at de var symbolet på at Kirken levet i Norden. Hans Eminense hadde truffet noen av de skandinaviske biskoper og hadde litt kjennskap til de vanskeligheter Kirken hadde å kjempe med i Norden. Han uttalte håpet om en ny blomstring for Kirken i Skandinavia. Vel var man ikke for optimistiske for den aller nærmeste fremtid, men — sa han — «Kirken er meget tålmodig, den arbeider rolig, vedholdende og trofast —».

Etter mottagelsen dro skandinavene og deres engelske venner ut til Waxwell Farm House, Pinner, vel en halv times busstur fra London og The Grail's (en internasjonal ungdomsbevegelse) hovedkvarter. En deilig parklignende hage omga huset, hvis eldste del var fra det 16. årh., en annen del fra 1890, og det nyeste fra 1920 og 1956. Hagen bugnet av de herligste roser, solen skinnte fra en skyfri himmel, og termometret viste 35—36° C — alt lå vel til rette for en vellykket sammenkomst i de landlige omgivelser.

The Grail Waxwell Farm House, PINNER.

klokskap og erkjennelse? Eller var det den indre stillhet, beredvillighet, den enkle ydmykhet, den tålmodige venten på Guds kall?

Jeg skulle gjerne vite — men du vet. Så kom da og rør mitt hjerte. Om du finner meg på kontoret, på fabrikken, om du går meg i møte på gaten eller i min bolig i tredje etasje til høyre — jeg venter. Jeg trenger deg!

Hver morgen ble innledet med messe, og hver dag avsluttet med kompletorium (den liturgiske aftensang). Kapellet lå i den mest moderne del av huset, og var holdt i lys grått, blått og gull, altertavlen var utført av en hollandsk kunstner.

Fr. E. Mitchinson fungerte som «Chaplain». Etter frokost 4. juli innledet han konferansen med en meditasjon over «de læremessige forpliktelser for legmannsarbeidet». Etter å ha sluttet seg til kardinalens gode ønsker for kongressen den foregående dag sa han bl. a.: *Forpliktelser* — la oss heller snakke om idealer. Forpliktelser er et så høytidelig og sterkt uttrykk — la oss heller si *ideal*; følge Kristi eksempel og virkeliggjøre ordet «Vær mine vitner til verdens ende».

Deretter fulgte kommentar fra alle de skandinaviske land. *Danmark* (Walter Dalland) fremhevet hvor maktesløse vi igrunden var alene — danskene var tilbøyelig til å arbeide i egen kraft, og spenne over større felter enn deres kompetanse tillot. — *Sverige* (Gøran Dahlin, formann for Academicum Catholicum i Stockholm og kåsør i svensk radio) filosoferte over *ulykken* ved å ha det for godt — Sverige er ett av de land i verden som står høyest når det gjelder materielle goder — det har ikke opplevet en krig i sitt land på 150 år. Sverige var allikevel ikke noe lykkelig land, for det hadde mistet evnen til kjærlighet på grunn av manglende lutrende lidelse. Men, sa han, svensken sier ikke noe — han sitter bare ensom ved «den stille flod —». *Norge* (Hilde Ruud, Bergen) var også vemodig, på grunn av isolasjon og manglende kontakt og det store minoritetsproblem.

Møtet var elegant organisert. Korte, innledende foredrag om bakgrunn og situasjon, kart og statistikker på veggene, en historisk og geografisk utredning om vekst og samling, Legapostolatets begynnelse, den sosiale og politiske bakgrunn. Spørsmål og diskusjon. Lignende utredninger fulgte fra alle de nordiske land. *Dermot H. de Trafford*, viseformann i «Catholic Marriage Advisory Council» var en foretreffelig leder og brukte ringeklokken flittig.

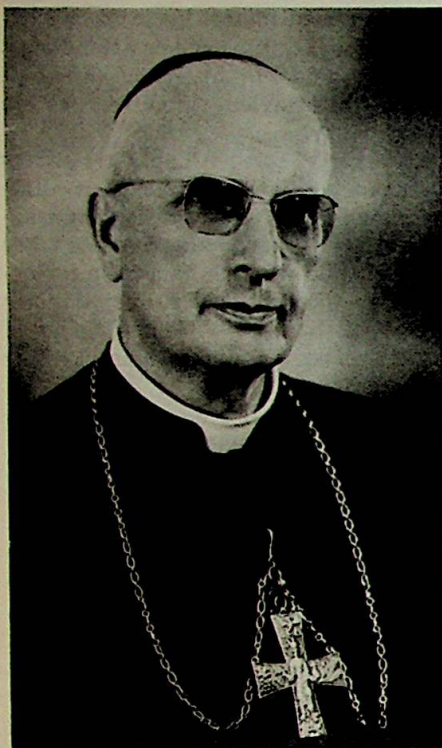
De forskjellige organisasjoner redegjorde for Legapostolatets arbeide i England og Wales: «The Union of Catholic Mothers», «The Knights of St. Columba», «The Young Christian Workers», «The Newman Association», «The University Catholic Federation», «The Catholic Marriage Advisory Council» og «The Sodalities». Skandinavene ga sine kommentarer. Særlig væredifull var den nærmere kontakt alle fikk i de såkalte «workshops» (arbeidsgrupper), sammensatt av verter og gjester, nøye tilpasset hverandre. Lover og metoder, egne og felles problemer, fremtidig hjelp og kontakt ble drøftet.

Det var uhyre vanskelig for de engelske å forstå de skandinaviske lands minoritetsproblemer. Danmark med sine 27 000 katolikker er utvilsomt det skandinaviske land som er kommet lengst, med en normalt konstituert minoritetskirke, som funksjonerer rolig og sikkert. Walter Dalland har nedlagt et stort arbeid i ungdomsbevegelsen og er leder av «Danmarks Unge Katolikker». De såkalte *familiegrupper* har stor utbredelse i det apostoliske arbeide og en del katolske leger arbeider for opprettelsen av et sosialt ekteskapsrådgivningskontor.

Sveriges største problem er flyktningene. Av de 27 000 svenske katolikker er de 20 000 flyktninger, og vanskeliggjør muligheten for et svensk, katolsk miljø.

Vår norske gruppeleder Alfred Taxt, redegjorde for de norske forhold. Det skal nevnes at engelskmennene ble meget interessert i Katolsk Forum og dets foredragsvirksomhet.

«FOR VERDENS LIV»

Den pavelige utsending til Norden besøker Oslo

Hans Eksellense
erkebiskop
Martin Lucas.

Som tidligere kunngjort i vårt blad har Den hellige stol nylig utnevnt en Apostolisk Visitator til de nordiske land, erkebiskop Martin Lucas, som tidligere har vært Vatikanets utsending på andre kontinenter. Utnevnelsen viser Den hellige stols og Pavens eget ønske om et intimere forhold mellom Kirkens sentrum og våre nordiske land ved at en egen representant på nært hold får følge de kår og problemer som Kirken konfronteres med i Norden. Den hellige far vil derved også bli mer direkte informert om alt som gjelder Kirkens, våre lands og våre folks ve og vel.

Den 24. juli kom Hans Eksellense, ledsaget av sin sekretær pater Marinus Verbaarschot, på et uoffisielt besøk i Oslo for å hilse på Hs. Høyærverdighet biskop Mangers, og fortsatte den 29. juli til Stockholm.

Forøvrig var våre venner slett ikke uvitende om skandinaviske katolske forhold. Organisasjonen «The Sword of the Spirit» hadde i anledning av kongressen i sitt organ «Catholic International Outlook» utgitt et særtrykk, «The Church in Scandinavia», og «The Month» har utgitt ett om «Catholicism in Norway».

Vi skandinaverne var tilbøyelig til å synes at det engelske Lay Apostolate var noe overorganisert. Men hva som imponerte oss *absolutt* var deres fantastiske samarbeidsevne, den sikre basis for alt arbeide og den respekt og beundring de har klart å opparbeide hos de sosiale myndigheter i England og Wales. Der ble avtalt utveksling mellom engeske og skandinavisk ungdom, og man ville arbeide for avholdelse av en månedlig messe i Westminsterkatedralen for Kirken i Norden.

Foruten mottagelsen hos kardinalen ble der holdt en mottagelse i «Newman International Centre» i London, som i forbindelse med kongressen arrangerte en skandinavisk uke i London. En avsluttende mottagelse ble også

Om et år blir det holdt eukaristisk verdenskongress i München. Forberedelsene til denne store begivenhet i den katolske verden er alt begynt. Kongressens pressekommité har sendt ut følgende redegjørelse om den idé som ligger til grunn for denne religiøse foranstaltning:

Den eukaristiske verdenskongress i 1960 vil finne sted foran øynene på en verden som tross alle lamende og truende forskjeller i verdenssyn, politiske systemer og levestandard, for første gang i historien er kommet til en levende bevissthet om sin enhet. Den vil foregå i en verden som gjennom vitenskap og teknikk har skaffet seg midler til å gi alle mennesker et menneskeverdig liv, men som ennå ikke er i stand til å fordele godene på en rettferdig måte, ja som løper den risiko å tilintetgjøre alt liv på jorden med sin «tekniske allmakt».

Med blikket rettet mot denne vår verden vil den eukaristiske verdenskongress gjøre det som særlig påhviler den; Kirken vil der besinne seg på det kostbareste som er betrodd den: Herrens legemlige nærvær i sitt korsoffers sakramentale gjengivelse. Kirken vil for dette takke foran hele verden, i den form som Kristus har gitt den oppdrag om.

Høytidelighetene omkring eukaristien, som gjennom den liturgiske fornyelse de siste årtier stadig mer er blitt det religiøse livs midtpunkt, vil også utgjøre kongressens midtpunkt. Det som ved de tidligere eukaristiske kongresser som en følge av tidsomstendighetene var stillet i forgrunnen, mottagelsen av kommunionen og tilbedelsen av det allerhelligste sakrament, vil finne sin rette plass og bekreftelse gjennom den kommende kongress' hovedidé: *det eukaristiske offer*. Kongressen skal vende verdens blikk mot det nye liv, det som har overvunnet angsten for den jordiske død. Den skal gjøre synlig at den indre verdens orden og verdier, som i dag står i fare for å gli bort fra verdens bevissthet, får sitt klare uttrykk og sin bekreftelse: at verden blir vigslet gjennom det eukaristiske offer og modnet for Gudsriket som ved dagenes ende vil utøse sin herlighet over den. Slik skal den eukaristiske verdenskongress uttale et trosterkt ja til verden i vår farefulle nåtid, samtidig som den sier sitt takkefylte ja til den eukaristiske Herre, som gjennom sitt offer er blitt verdens liv.

holdt av «The Sword of the Spirit» i London. For oss norske ble der holdt en ekstra mottagelse på Olsokdagen 29. juli, da vi kom til Newcastle. Erkebiskopen av Newcastle og mange prominente personer fra byen var til stede.

Forøvrig var vi gjester i katolske familier på forskjellige kanter av England, først i 3—4 dager før kongressen, og så en tid etter for dem som hadde anledning til det. Der ble holdt selskaper for oss, vi lærte de forskjellige organisasjoner nærmere å kjenne, besøkte institusjoner og severdigheter, snakket og diskuterte. Vi har kort sagt møtt en gjestfrihet og vennlighet som var aldeles grenseløs. Vi er vendt hjem, fulle av inntrykk og ideer som vi håper vi kan anvende på den hjemmelige «arena».

Finnland var ikke representert ved noen delegat på kongressen, men en ung kvinnelig filologstudent, Brita Walrum, overvar konferansen som observatør.

Sonia Mortensen.

Stillfredige jubileer

Det finnes ting her i livet som vi taler lite om, for de er virkelig for pene til å tale om. Det finnes ting i det åndelige liv som vi taler enda mindre om, eller som vi i hvert fall ikke taler om med hvem som helst, for de er for himmelske og for opphøyde til å betro enhver. Det er ting vi bare tenker på, eller kanskje bare nevner med få ord. Slik som evangelisten gjør det: «Men midt på natten var det en som ropte: Se, brudgommen kommer, skynd dere, gå ham i møte.» — Og så reiste alle jomfruer seg, og ordnet sine lamper.

På sin profesdag har en ordenssøster også ordnet sin lampe. Og hele sitt liv vil hun holde den brennende. Hun vil alltid være beredt til å gå Brudgommen — Kristus — i møte, og til å følge ham hele livet. Og hun vet hva det vil si: følge etter Kristus. Det betyr: gjøre seg selv lik ham som var lydig til døden, fattig på jordiske goder, og med jomfruenes renhet.

En ordenssøster vil være lydig som Kristus. Hun gir avkall på sin egen vilje, og gjør seg avhengig av en annen. På den måten gjør hun seg lik ham som kom til jorden for å gjøre Faderens vilje. (Joh. IV, 34.)

En ordenssøster vil være fattig som Kristus. For at de jordiske goder ikke skal dra henne bort fra ham som er hennes ideal, gir hun fra seg all jordisk eiendom, for på den måten å gjøre seg lik ham som ikke en gang hadde noe han kunne hvile sitt hode mot. (Mt. VIII, 20.)

Lydig som Kristus, som ble lydig til døden. Fattig som Kristus, for likesom ham å komme i besittelse av de evige og uforgjengelige goder. Slik vil en ordenssøster være. Men hun vil også være ren som Kristus, for ved dette løftet vil hun være forenet med ham med ubrytelige bånd. Mens andre deler sin kjærlighet mellom skaperen og skapningen, vil en ordenssøster at hennes hjerte skal helt og ufordelt tilhøre ham som skapte det, ham som selv er kjærlighet. Og hun avlegger sitt løfte om renhet. (Mt. V, 8.) —

Bundet av sine tre løfter vil en ordenssøster følge Kristus. Og denne tanken er den dominerende i alt hennes arbeid. Den tanken besjeler henne når hun gjør ydmykende tjenester mot de hjelpeløse — da minnes hun Kristus som sa at han ga et eksempel den gangen han vasket apostlenes føtter. Når hun pleier de syke — også de som er vanskelige og aldri tilfredse — da minnes hun Kristus som alltid hadde tid når det gjaldt disse, og som alltid var opplagt og vennlig og imøtekommende mot dem som hadde det vondt.

Når hun for sitt arbeid og sin oppofring bare får utakk, når menneskene ikke forstår henne, da minnes hun ham som hele sitt liv ble misforstått og forfulgt, han som vel høstet den største utakk.

Den levende Kristus fra evangeliet er midtpunktet i hennes liv. Han lærer henne kjærlighet og glede, enfold og ydmykhet. Til ham går hun med alle sine bekymringer, men også med alle sine gleder. Alt som skjer i tiden, det ser hun i lyset av evigheten.

*

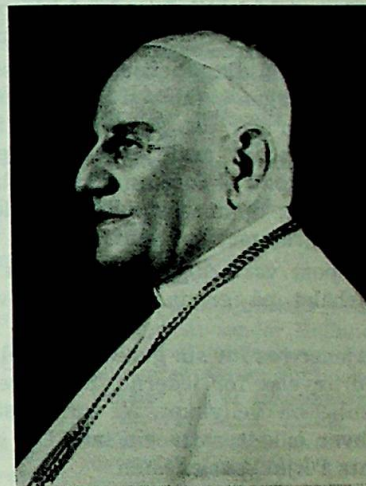
Ovenstående vakre tanker står å lese i siste nummer av St. Ansgars Sognebrev, Kristiansand. Her feiret St. Josephsøstrene nylig en rekke jubileer, hvorav tre gulljubileum: Moder Antonia, Sr. Emerentia (fra Vor Frue Villa, Montebello), Sr. Julie (fra Drammen). Øvrige 50-års jubilarer i sommerens løp var Moder Adele, Grefsen; Sr. Valburga, Vor Frue Hospital, Oslo; Sr. Barbara, Fredrikstad; Sr. Camilla, Sr. Christine, Sr. Leontine og Sr. Liboria, Halden.

PAVEN VELSIGNER „BARNAS BØNNEBOK“

På pinsedagen i år, den 17. mai, er Barnas Bønnebok blitt overrakt Den hellige far med bønn om hans velsignelse for hvert barn som kommer til å bruke denne bønnebok. Biskop dr. Mangers har godkjent en oversettelse til norsk, slik at alle kan ha størst mulig glede av å vite om denne velsignelsen.

Eksemplarer vil bli sendt til sogneprestene etter det antall bøker de allerede har fått tilsendt.

Bøker som er blitt kjøpt uten forutgående bestilling, er ikke blitt notert. Derfor må de som har kjøpt bøker, melde seg for å få tilsendt nevnte ark.

M tous les enfants norvégiens qui apprendront à connaître les vertus consolantes de leur religion catholique et qui prieront dans le « Barnas Bønnebok », aux Religieuses de Saint Joseph de Chambéry et à tous les artisans de ce manuel, Nous accordons de grand cœur, en gage d'abondantes grâces, une paternelle Bénédiction Apostolique.

Du Vatican, le 17 Mai 1959

Johannes pp. XXIII

*

Oversettelse av Den hellige fars ord:

TIL ALLE NORSKE BARN

som kommer til å bli kjent med sin katolske religions trøstefulle sannheter, og som kommer til å be i

BARNAS BØNNEBOK,

til St. Josephsøstrene av Chambéry og til alle som har arbeidet med denne bønnebok,

gir Vi, av hele Vårt hjerte, som tegn på rik nåde fra Gud,

VAR FADERLIGE APOSTOLISKE
VELSIGNELSE

Vatikanet, den 17. mai 1959

Johannes pp. XXIII

RETTING.

I stykket «Meditasjon over toleranse» (St. Olav 4. juli) var det flere prentefeil. På side 201 må ordet *radio* vika for *ratio*, — ellest blir det for morsomt!

Ein prest.

ÅRETS JUNIORLEIR

Etter mønster fra i fjor ble det i dagene 28. juni—5. juli holdt leir i Sylling for katolsk ungdom 13—16 år. Ungdomsforbundet sto som arrangør, og leirens stab besto av leirpresten pater *Arno Gerritsma* og seks andre ledere, med tjenestevillige *Asbjørn Jørgensen* i spissen.

Fra hele det sørlige Norge var det samlet deltagere til juniorleiren, i alt 17 piker og 18 gutter. Det var aktivitet fra morgen til kveld, og stemningen var høy fra først til sist.

Som seg hør og bør var programmet meget variert. Det fine været ga anledning til rikelig friluftsliv. På idrettsbanen var det spesielt håndballkampene som samlet interesse. På tur dro vi både til fots, med båt og med buss. Ellers var bading det aller mest populære innslag.

Dagen begynte med flaggheising og Messe, som alle deltok i. På formiddagen samlet vi oss til den stille time, og på ettermiddagen var det samtaler for piker og gutter hver for seg om praktiske kristelige spørsmål. Siste dagen ble det holdt et foredrag om katolsk ungdomsarbeid. Interessen og oppmerksomheten under denne alvorlige del av programmet var stor.

Dagens siste post var lek og moro; trass i at vi ikke fikk tenne leirbålet på grunn av tørken, var humøret på topp.

De unge fortjener ros for sin gode oppførsel, som gjorde leiren til en fornøyelse for lederne. Samtlige gjorde sitt for at den skulle bli vellykket. Vi kunne således legge merke til at hver enkelt satte sin ære i å gjøre f. eks. sin gode innsats i kjøkkentjenesten.

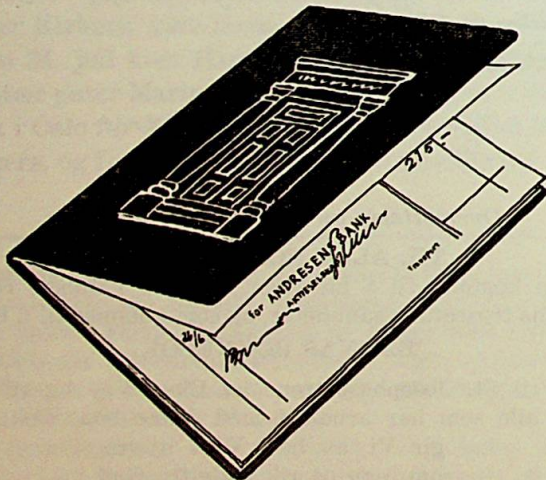

I midten lederen universitetsbibliotekar *Asbjørn Jørgensen*, mellom håndballspillere.

Ved avskjeden var det flere både juniorer og av lederne som ytret ønske om å kunne møtes igjen i Sylling neste sommer.

M.

Ved DÅP eller
KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESEENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

UTLANDET

Gjør Deres
venner
til
ST. OLAVS
venner!

VATIKANET

To taler av pave Johannes XXIII.

To av Pavens siste taler fortjener særlig oppmerksomhet. Den ene ble holdt da den tyrkiske president, Bayar, var i høytidelig audiens 11. juni. Paven fikk også da anledning til å minne om sitt opphold som Apostolisk Visitator i Tyrkia. I sin tale sa han bl. a.:

«Det er en stor og varig glede for Oss at det i Kirken — i tillegg til latinen — som et første tegn på forståelsen av den nye tid er innført lesning av Evangeliet på det tyrkiske sprog, fornyet og gjeninnsatt i det universielle mellomfolkelige samkvem.

Det er ved silke metoder — uten derfor å utelukke andre like vellykkede og

Vi planløser:

Storkjøkken - Kantiner og bedriftsbespising
Kjøle- og fryselagring

Vi leverer:

Maskiner og utstyr for storkjøkken
Kafeteriadisker og serveringsutstyr - Kjøle- og fryseanlegg

LEHMKUHL
NEDRE VOLLGATE 3, OSLO

virkningsfulle måter — at den gode forståelse mennesker, nasjoner og folk i mellom virkelig gjøres. Det er slik den gjensidige forståelse, gleden og den menneskelige brorskapsfølelse gjør frem-
skritt.»

*

Den 14. juni mottok Paven elevene ved det greske seminar i Roma. Han uttrykte sin glede over at gresk-latinske seminarister studerte ved det greske institutt. Man må respektere den latinske ritus som ble innført i disse områder av venetianerne, men den vil aldri virkelig trenge i gjennom der. De seminarister som studerer ved det greske seminar får langt større muligheter for kontakt med sine adskilte brødre.

I samme tale kom Johannes XXIII også inn på kirkemøtet. Han presierte at han alltid hadde ansett møtet for bare å angå Den katolske kirke. Den må bli klar over om dens medlemmer og deres måte å leve på følger den moderne verdens utvikling. Når Kirken får realisert dette vil den vende seg til de kristne som er skilt fra den og si: Se hva Kirken er, hva den har gjort, hvordan den fremstiller seg. Og når Kirken fremkommer slik, modernisert og forynget i hellighetens ånd, vil den kunne si til sine adskilte brødre: «Kom til oss.» A jourføringen av kirkeretten vil gi alle anledning til å få se Kirkens disposisjoner og i hvilken grad de er gunstige for en tilbakevenden til enheten.

I dag er saken klar: det ville være ubetimelig i første omgang å innlede diskusjoner som likevel ikke ville føre til noe.

Pavens skriftefar.

Pave Johannes XXIII har utnevnt mgr. Alfredo Maria Cavagna til sin skriftefar. Mgr. Cavagna er 80 år gammel, og har alt lenge stått i vennskapelig forbindelse med Paven. Utnevnelsen skjedde like etter pavevalget, men er ikke blitt kjent før nå. Da mgr. Cavagna er sekularprest, har Paven brutt med en gammel tradisjon; det har i flere hundre år vært vanlig å tilkalle pavens skriftefedre fra ordensprestenes rekker. Pius XII's skriftefar var den tyske jesuittpater Bea, som nå virker som professor ved Det pavelige gregorianske universitetet i Roma.

Ny leder for Det pavelige kirkeakademi.

Den apostoliske utsending i Tyrkia, mgr. Testa, er av Pave Johannes XXIII utnevnt til leder for Det pavelige kirkeakademi i Roma. Han følger etter mgr. Savino, som nå er utnevnt til hjelpebiskop av Napoli.

Det pavelige kirkeakademi utdanner unge prester som skal gå inn i Vatikanets diplomatiske tjeneste. (KNA)

Innskrenkninger i privat- og spesialaudienser.

I de nærmeste uker vil Pave Johannes XXIII måtte innskrenke tallet på privat- og spesialaudienser (mindre grupper), da han må vie seg særlige viktige oppgaver, heter det fra Vatikanet. Slike audienser vil i denne tiden bare bli gitt om mandagene, onsdagene og lørdagene.

Som hittil vil imidlertid Paven gi generalaudienser på Castelgandolfo, der

han f. t. oppholder seg. Her vil da alle som den intime cortile kan romme, slippe inn.

Paven besiktiger det astronomiske observatorium.

2. august besøkte Paven det vatiske astronomiske observatorium på Castelgandolfo. Han ble vist om av observatoriumets direktør, jesuittpateren P. O'Connell, og han viste særlig interesse for det store teleskopet og det astrofysiske laboratoriet, samt for de nyeste publikasjoner fra observatoriet, ikke minst for bilder fra himmelvelvet.

Før han forlot observatoriet, oppfordret Paven alle medarbeiderne her å holde frem på samme plan som hittil og forsvare den høye aktelse observatoriet har i vitenskapskretser. Han ba dem alltid å ha for øye den innskrift som står over institusjonens portal: «Deum creatorem venite adoremus — Kon, la oss tilbe Gud, Skaperen».

Pave Johannes XXIII sender ut encyklika om grunnlaget for det prestelige liv: Askese, bønn, fromhet og iver i sjelesorgen.

I anledning av hundreårsdagen for den hellige (sognepresten av Ars) Jean Vianney's død, har Pave Johannes XXIII sendt ut en encyklika om det prestelige livs aspekter, «som er grunnleggende i alle tider, men som har en særlig betydning i våre dager». Det pavelige rundskriv, som er særlig rettet til presteskapet i hele verden, begynner med ordene «Sacerdotii Nostri primordia»: Opphavet til vårt prestedømme. Rundskrivet er datert 1. august.

I dets første del av sin annen encyklika holder Paven sognepresten av Ars som forbildet på prestelig askese: «Å tale om den hl. Jean Vianney, vil si å forestille seg en prest som i overordentlig grad eiet offersinn, som av kjærlighet til Gud og for sjelenes vel ga avkall på næring og søvn, som påla seg en hård selvdisiplin og heroisk vant over seg selv.»

I rundskrivets annen del beskjeftiger Paven seg med bønningen og den eukaristiske fromhet hos den hl. Jean Vianney. Også disse dyder i et liv som helt var viet sjelenes ve og vel, må på ny holdes frem for vår tids prester, «som altfor lett helner mot aksjon og også lett kan bli ført ut i en farlig grad av aktivitet». Paven påviser at bønningen hos den hellige presten fra Ars frem for alt var en bønn preget av kjærligheten til Alterets sakrament, og han minner prestene om eukaristiens betydning for deres liv og virke. Særlig skal den hellige Messe være den viktigste kilden for deres personlige hellighet.

Rundskrivets tredje del er viet den hellige sogneprests iver i sjelesorgen. «Hans eksempel har her tidløs og almen-gyldig verdi på disse tre punkter: den høye aktelse for det egne personlige ansvar; den iver som den hl. Jean Vianney utøvet i sitt embete som predikant og kateket; og ganske særlig hans utrettelige virke i skriftestolen». Her minner Paven om at sognepresten av Ars ofte tilbrakte 15 timer om dagen i skriftestolen og røktet denne daglige preste-gjerning fra kl. ett eller to om natten til langt mot neste natt.

Paven avslutter med å understreke at vår tids verden har et brennende behov for prester, og oppfordrer de kristne familier til med glede og takknemlighet å vie sine sønner til Kirkens tjeneste. Det er hans håp at 100-års feiringen til minnet om den hl. sogneprest av Ars vil ha til følge en fornyet iver hos alle prester, og han henleder også alle troendes oppmerksomhet på de problemer som prestelivet og prestetjenesten bringer med seg.

ENGLAND.

Gudshus byttes.

Katolikkenes i en av Londons forsteder er blitt enige med medlemmene av den kongregasjonalistiske menighet på stedet (luthersk, men uavhengig av enhver kirkeordning) om å bytte gudshus. Kongregasjonalistene stiller sin store kirke — med plass for 1 400 personer — til katolikkenes disposisjon. Til gjengjeld overdrar disse sitt gudshus, som nå er blitt for lite for de mange kirkesøkere, til kongregasjonalistene, samt en tomt for et utvidet kirkebygg. Begge menighetene vil på denne måten spare store utgifter.

HOLLAND.

419 nye misjonærer sendes ut.

Hvert år sender Holland ut et betydelig antall misjonærer, og begivenheten markeres ved en høytidelighet som årlig veksler fra et bispedømme til et annet. I år var man samlet i katedralen i s'Hertogenbosch, der biskop Bekkers overrakte ikke mindre enn 419 misjonskors, i nærvær av tusener av mennesker. Blant disse nye katolske misjonærer er 215 prester, 181 legbrødre og ordenssøstre og 23 leppersoner. (KNA)

ITALIA

Pave Pius XII på grammofon.

Et italiensk grammofonplatefirma har nylig utgitt en lp-plate som gjengir de viktigste begivenheter i Pius XII's liv. Platen begynner med kunngjøringen om at kardinal Pacelli er valgt til pave og slutter med Vatikanradioens dramatiske utsendelse fra Castel Gandolfo da Paven var død. Platen gjengir ellers de viktigste avsnitt fra Pius XII's taler, prekener og radiobudskap. (KNA)

Katolske pressefolk har vært samlet.

Katolske publisisters forening har hatt årsmøte, og det ble bl. a. henstillet til medlemmene å medvirke aktivt ved de oppgaver som fremsettes av det såkalte arbeidssentrum for tidsskrift-rådgivning.

Den sjette internasjonale katolske pressekongress vil bli holdt i Spania fra 14. til 17. juli 1960. (KNA)

UNGARN.

Skjerpert religionskamp.

Det kommunistiske tidsskrift «Kommunist» som utkommer i Moskva, kunn-gjør en tilskjerping i religionskampen. I en artikkel skriver den ungerske kulturminister, Gyula Kallai, at den klerikale reaksjonære linje går i ett med den politisk-reaksjonære. Derfor må Kirken bekjempes med samme energi som de grupper som står fiendtlig over for «Folkedemokratiet». Den katolske tro blir i nevnte artikkel, som også er blitt offentliggjort i den kommunistiske pres-

se i Ungarn, betegnet som et «opp-løsende element» i «Folkedemokratiet». (KNA)

VEST-TYSKLAND

Journalistmøte.

150 katolske og protestantiske journalister i Tyskland har vært samlet til et møte i Maria Laach-klosteret i nærheten av Köln, for å studere spørsmål vedrørende det kommende økumeniske kirke-møte.

Det er fjerde gang det har vært holdt et slikt møte om aktuelle kirkelige saker.

Nærmere samarbeide mellom Europas biskoper.

I et foredrag holdt i Saarbrücken i april arrangert av tyske katolikkers sentralkomité, ble det foreslått at alle de katolske biskoper i følgende seks europeiske land — Italia, Frankrike, Nederland, Belgia, Luxembourg og Vest-Tyskland — skulle møtes med jevne mellomrom for å søke å oppnå større enhet og fastere samarbeide når det gjelder Kirkens apostoliske og sosiale arbeid i deres land. Det ble fremholdt at i motsetning til det fremskritt som nå gjøres hen imot europeisk samarbeide på det økonomiske og politiske område, er der store mangler ved europeisk katolisisme, da denne fremdeles er svært nasjonalt orientert.

FRANKRIKE

Pater Duval gjenopptar virksomheten.

«Den syngende jesuitt», pater Duval, som er blitt viden berømt med sine religiøse sanger, har ikke vært å høre på lenge, (unntatt på grammofon), da han har måttet ta en hvileperiode. Sunnhetstilstanden er nå tilfredsstillende, og

han begynte en turné i Frankrike med konsert i Pleyelsalen i Paris 6. juni.

I fjor hadde han en voldsom suksess i Paris med 5000 begeistrede tilhørere i Gaumont-Palace, og 7000 i Sportspalasset. Selv kaller han seg «en Gud's trubadur».

Følgende finner sted i 1959 og 1960:

Den 37. internasjonale eukaristiske kongress i München fra 31. juli til 7. august 1960. Tema blir Kristi ord (Joh. 6—51): «For verdens liv.»

Den sjettede internasjonale konferanse om religiøs sosiologi i Leuven 27., 28. og 29. august 1959, med tema: «Religionen og den sosiale integrering.»

ØSTERRIKE.

Prestestudentene og arbeidsverdenen: to eksperimenter.

Etter en plan som biskopen av Innsbruck, mgr. Rusch, er opphavsmannen til, tilbringer prestestudentene i Østerrike flere måneder, fortrinnsvis av ferien, med å arbeide i forskjellige industrielle bedrifter som et ledd i forberedelsen for deres fremtidige prestegjerning. Denne må i våre dager ikke bare utøves fra et kontor, men også ute i livet mellom de troende.

Fem prestestudenter fra fakultetet i Innsbruck som har arbeidet som kroppsarbeidere i østerrikske stål- og jernverk, har lagt frem sine erfaringer. Det fremgår av rapportene at den religiøse situasjon blant arbeiderne gir en noe å tenke på. De fleste av dem tror på Gud, men de praktiserer ikke sin tro. Liturgien i Kirken er det nesten ingen som kjenner til. De kritiserer predikantene, som, hevder de, ikke kjenner til livets daglige problemer. Formaning og liv må stå sammen, det er ikke nok å preke Kristus — han må *leves* av også av dem som formaner. (Denne kritikk gjelder vel å

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.

merke ikke prestenes *vandel*, men deres isolasjon fra dagliglivets praktiske vilkår.)

*

I Nederland har De katolske arbeidsgiveres forening gitt studentene ved prestekollegiene i landet mulighet til å gjøre seg kjent med de problemer som møter de troende i bedriftslivet. Foreningen har regelmessig innbudt grupper av studenter til å besøke fabrikker og andre foretagender og til å diskutere faglige spørsmål med arbeiderne der. De nederlandske prestestudenter viser stor interesse for arbeidernes liv. Mange studenter ber sine foresatte om tillatelse til å ta del i arbeidslivet på sine fridager. Frivillige arbeidsleire anbefales til og med sterkt av de foresatte selv.

Kontakten mellom prestekollegiene og

STAVANGER

NORSKE MEIERIERS SALGSSENTRAL

STAVANGER

STAVANGER

HELGE HELGESEN
Slakterforretning

Pedersgt. 7
Tlf. 22919

STAVANGER BEGRAVELSESBYRÅ

MAGNUS MADSEN
Tlf. 20433
Privat 27194

J. F. MARNBURG A/S

Manufaktur og utstyr.
Stavanger

EGENES DELIKATESSEFORRETNING

Lowolds gt. 2

Byens Beste Brente Kaffe

STAVANGER COLONIALFORRETNING

Kirkegaten

Se hva de blinde har!
BLINDES UTSALG A/S

STAVANGER

OLAF L. MÜLLER
Sykeartikler
Drogeri og Parfymeri
Stavanger

STAVANGER PLISSEFORRETNING

Kjoler
Bluser
Undertøy

TEKNISK BUREAU A/S

Tlf. 27 030 - Stavanger

Sengeutstyr og Hvitevarer

Norem Baade's

ROGALAND FISKESALGSLAG S/L

Kontor og Lager Hf. 29 029
Detaljutsalg » 25 409

Løvik's Brus

industrien blir stadig styrket. Det holdes sammenkomster hvor prester og seminarister sammen med bedriftsledere og

arbeidere drøfter de forskjellige aspekter av sosiale anliggender, både fra et teoretisk og praktisk synspunkt.

**HUGO
OFFSTEN
AMAR**

Handelsgartneri og Blomsterforretning
Tlf. 23 680 - 23 086

HAMAR

NEBB

NEBB's HAMAR-AVDELING 1/5
HAMAR

Fotograf

CARL NORMANN

Hamar

**SÅ TYNT OG
SPRØTT**
SOM
ALDRI
FØR...

IDEAL

THORALF JOHANSEN & SØNNER
BYGGMESTER- OG ENTREPRENØRFORRETNING

Telefon 23 410 - Hamar

Arne Morbech

Papirhandel

Hamar

Støkken's Bokhandel

HAMAR

BRODERIHUSET - HAMAR

EBBA ANDRESEN

Tlf. 23 367 - Torggt. 51

Trygve Larsen

CIVILINGENIØR

Byggeledelse m.v. Tlf. 22 584

SIGV. SØRENSEN

KOLONIALFORRETNING

Spesialitet: Kaffe

Tlf. 23 472

KR. MOHN

Urmaker - Optiker

Hamar

HAMAR GLASSMAGASIN A/S

Telefon 23056

Hedmark Cementvarefabrik

E. GRILL FASTING

Hamar

Elverum - Stange - Kongsvinger

VESTBYENS KOLONIAL

Telefon 23 339 - 23 362

HAMAR

O. FUGLSETH

HANDELSGARTNERI OG
BLOMSTERFORRETNING

Hamar - Tlf. 23 079 - 23 370

HAMAR

BRYGGERI

KNUTSTAD & HOLEN

FISK OG VILT

Hamar

HEDMARK MEIERI

HAMAR

Melk, Fløte, Smør, Ost
Diplom-Is

Centralbord 21 540

Ingeniør- og Rørleggerforretning

JARNT JENSEN

Strandgt. 53, Hamar

Telefon 21 520

Ole J. Lie

BARNETØY - GARDINER

Tlf. 21 773 - Torvgaten 14 - Hamar

ARNE BORGLUND

Bok- og Aksidenstrykkeri

HAMAR - TLF. 23 858

HAMAR FARVEHANDEL

Etablert 1865

Strandgaten - Tlf. 21 015

HAMAR

Chr. Platou Murstad

HAMAR

Tlf. 21 600

DRAMMEN

TYRILYS ^{A/S} TYRI
FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

HARALD LYCHE & CO.

Bøker - Papir - Toalettsaker

Sportsartikler - Leketøy

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennlignst oppgi også

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

NORENBORG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

N. JOHANSEN

Bakeri & Konditori

Valkyriegt. 1 - Oslo

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

E. M. JACOBSEN

Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE

DRØYERE KAFFE

Norsk Frø

Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

OSLO - LARVIK - STAVANGER - BERGEN - TRONDHEIM

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 60 34 00

Beste leverandør av

KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Johan Olsen & Sønner

Murmester-, Ingeniør- & Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 429990